

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler:	Vår dato:	Vår referanse:	Deres dato:	Deres referanse:
Elin Vestrum	27.09.2017	17/19312 - 1		
Epost:				
elin.vestrum@forbrukerradet.no				

Svar på høring om endringer i byggesaksforskriften - regler om et register for seriøse foretak innenfor bygg og anlegg

Vi viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets brev av 29. juni 2017, angående endringer i byggesaksforskriften og etablering av regler om et register for seriøse foretak innenfor bygg og anlegg.

Bakgrunn: Håndverkerportal

Forbrukerrådet er i ferd med å utvikle en ny markedsportal for håndverkertjenester; Håndverkerportalen. Markedet for håndverkertjenester preges av lite transparens, lav forbrukertillit og en høy andel tvister mellom forbrukere og håndverkere. Det er også utfordringer knyttet til useriøse bedrifter og svart arbeid i håndverkerbransjen. Forbrukerne mangler et tilbud om veiledning i kjøpsprosessen og hjelp til kvalitetssjekk av virksomheter.

Den nye tjenesten, Håndverkerportal, som nå utvikles, skal bøte på dette ved å gjøre det enklere for forbruker å seriøsitetssjekk håndverkervirksomheter før kontraktsinngåelse.

Barne- og likestillingsdepartementet er bestiller av tjenesten og Forbrukerrådet er ansvarlig for gjennomføringen av prosjektet.

Opprettelsen av seriøsitetsregister/behov for data til Håndverkerportalen

Forbrukerrådet ser positivt på opprettelsen av et seriøsitetsregister under DiBK som den nye tjenesten, Håndverkerportalen, kan hente data fra. En hovedutfordring med utviklingen av en markedsportal for håndverkertjenester er nettopp mangelen på tilgjengelige data for å gi en fullgod kvalitetssjekk av virksomheter i dette markedet. Et seriøsitetsregister vil kunne bøte på dette, men må fylles med relevante data, hvis det skal kunne fungere. Seriøsitet er et vidt begrep som det påpekes i høringsnotatet. Vi mener at å definere det så snevert som til «å opptre lovlig og i overensstemmelse med moms- og skatteregler» blir en for snever tilnærming. Seriøsitetsbegrepet bør også si noe om virksomheten utfører fagmessig godt arbeid, altså har kompetansen som kreves for å utføre den type tjenester man tilbyr, og i tillegg bør man drive på en økonomisk forsvarlig måte, slik at forbruker ikke risikerer at virksomheten går konkurs, før tjenesten er ferdig levert. Det er derfor ønskelig med tilgang på data som sier noe om virksomheters seriøsitet i et mer helhetlig perspektiv.

Seriøsitetsavtrykk skatt/ «Registerinfo-opplysninger»

Det legges opp til forholdsvis få opplysninger fra skattemyndighetene inn mot det nye seriøsitetsregisteret, det tilsvarende som Ny sentral godkjenning får hentet ut i dag.

Det hadde vært ønskelig med et mer komplett datasett fra skattemyndighetene, såkalte «Registerinfo-opplysninger». «Registerinfo-opplysninger» er etter det vi erfarer et mer komplett seriøsitetsavtrykk. Det hadde vært ønskelig at dette seriøsitetsavtrykket ble tilgjengeliggjort for alle håndverkervirksomheter,

uansett selskapsform, enten via seriøsitsregisteret eller alternativt; direkte til Håndverkerportalen fra Skattemyndighetene.

Økonomidata enkeltpersonforetak

Økonomidata på enkeltpersonforetak, i form av årsregnskapsdata, er pr i dag ikke offentlig tilgjengelig gjennom Brønnøysundregistrene. Seriøsitsregisteret bør legge til rette for at foretak frivillig kan levere slike tall selv til seriøsitsregisteret i form av næringsoppgave. Dette er etter det vi forstår data som allerede rapporteres til skattemyndighetene, sammen med ligningen, og som dermed kan ettergås. Slike data kan legges til grunn for en vurdering av foretakets økonomi, slik at forbruker kan vurdere den økonomiske lønnsomheten, soliditeten og likviditeten i foretakene. Håndverkerportalen skal ha med en slik automatisk generert vurdering på foretaks økonomi basert på tall fra Brønnøysund, og vil gjerne ha tilsvarende tall fra enkeltpersonforetakene.

Data som trengs for å gjøre en slik økonomisk seriøsitsvurdering av virksomheter er følgende:

Sum omløpsmidler

Sum kortsiktig gjeld

Ordinært resultat før skattekostnad

Finanskostnader

Sum egenkapital

Sum egenkapital og gjeld

Etter vår vurdering vil dette være mulig å hente ut hvis man får tilgang på næringsoppgaver fra enkeltpersonforetakene.

Data på kvalifikasjoner

En viktig komponent i vurderingen av en virksomhets seriøsitet er etter vår vurdering kompetanseelementet. Dette er også noe forbrukerne er svært opptatt av. Forbrukerrådets befolkningsundersøkelse fra desember 2016 kartlegger forbrukernes holdninger til og opplevelser med håndverkere. Forbrukere som har kjøpt håndverkertjenester i løpet de siste to årene (500 intervjuer), deltok i undersøkelsen. Vi presenterte fem ulike kriterier til de som har nylig erfaring med kjøp av håndverkertjenester, og ba dem rangere disse fem etter viktighet. Hele sju av ti mener det viktigste er at håndverkeren har dokumentert fagkompetanse. 15 prosent mener det viktigste er at håndverkeren betaler skatter og avgifter, og 9 prosent synes det viktigste er at håndverkeren ikke har fått mange klager fra tidligere kunder (<https://fil.forbrukerradet.no/wp-content/uploads/2017/03/tabeller-handverker-des-2016.pdf>)

Data på kvalifikasjoner (fagbrev/svennebrev) for alle registrerte håndverkervirksomheter, uansett selskapsform, burde derfor inngå i seriøsitsregisteret.

Vi er likevel skeptiske til at håndverkere skal kunne registrere sin kompetanse selv i registeret, hvis det ikke er planlagt kontrollmekanismer/tilsyn med ordningen fra myndighetenes side. Dette vil kunne åpne for misbruk og vil kunne slå tilbake på både Seriøsitsregisteret/DiBK og Håndverkerportalen. Det påpekes da også i høringsnotatet at registerets troverdighet er viktig og at registeret i utgangspunktet skal vise bare dokumenterbare, bekreftede opplysninger. Vi mener det er viktig å holde fast på det prinsippet og at det derfor må være innebygd noen kontrollmekanismer, enten i form av automatisert kontroll eller stikkprøver på selvrapporterte opplysninger.

Avsluttende bemerkninger

Forbrukerrådet ser positivt på opprettelsen av et seriøsitsregister.

Det viktigste for Forbrukerrådet er at det fylles med data som gjør det mulig å seriøsitsvurdere håndverkervirksomheter på flere parametere, herunder; gode skattedata, økonomidata på

enkeltpersonforetak og data på håndverkeres kompetanse. Det viktigste for Håndverkerportalen er at disse dataene blir tilgjengeliggjort for

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Christian Brosstad
avdelingsdirektør

Elin Vestrum
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.